Zlato v ohni.

Obrazy ze života od Václava Vlka.

(Pokračování.)

KAPITOLA XII.

Pod lipou před zámkem bylo vše uchystáno, aby tu páni káva pili.

"Kde jen Habrovský pan pastor zůstává?" ptala se paní Mina slečny Žofie, sic tak, že to páter Čacký slyšeti musil. "K obědu nepřítel, a konečně i tady smažák!"

Žofie starostlivě pokyvovala hlavou — Čackého jako by nevidělo. Tento si znamenal, že rozkvašením nic nesvede.

"Mina vela je nepěkna," pravil potichu k Mině. "Přijde chvíle odplaty. Hrabětí Ludvíkovi bude zajisté nad míru zajímavo pod touto lipou slyšeti, co jsem tu ondyno slyšel já: jak národilivě do něho jistá kráska byla zamilována."

"Pane farář!" — zvolala ušlechtilá paní — "to by byla hrozná pomsta!"

"Žádná pomsta, jen spravedlivá odplata."

"Vy jste tak vřelý vzor dokonalého křesťana, a já křehké stvoření."

"Křehké ale velmi zatvrzelé v hříchu."

"Zkrotím se," slibovala Mina, "podrobím se každému pokání, které mi uložíte —"

"Žádám zatím jen jedno; kdo jste vzali ku svému představení kostým?"

"A vy jste to neuhodnul?"

Čacký, jemuž se v mysli míhala škodolibá tvář pastora Svobody, odpověděl poněkud zostra: "Nechci hádat, chci to od vás slyšet. Anebo zví hrabě Ludvík, ovšem ne z tak sladkých a tak jedovatých úst, jak ondyno já —"

"Všecko vám povím," vskočila mu paní do řeči, "jenom jak se dolů vrátíme —" ukazovala k Borové. "Dávám vám na to svoje vdovské slovo!"

Touže dobou také mladý Traunigg a pan Hoch spolu utajeným hlasem hovořili. Byltě se hrabě Míny zeptal, jaké to má s panem farářem tajnosti, správce mu cosi napověděl, a tu teprv hrabě musil všecko zvědět s textem: na takové věci byl jako žeravý. Pak zase on dámám soukromí lecktěré slůvko nadhodil, z něhož bylo mnoho utajeného smíchu.

Později se dámy ztratily; než se to stalo, neopominula Mina velmi důtklivým posunkem panu farářovi první ctnost svatého Jana Nepomuckého odporučiti. Skoro zároveň s odchodem dám — které pospíchaly do dvora zase o večeři se starat — dostavili se k zámku vůz páně správcův. Hrabě Ludvík požádav pány, aby se nedali vyrušovati, usedl s panem Hochem do vozu, který pak rychle ve stromoví za zámkem zmizel.

Důstojníkům a panu Brčálovi se pod lipou i dále dobře dařilo — ale páter Čacký seděl jako na žeravém uhlí, a celý svět vůkol se mu zatemněl. Hrabě a správce nepozvali ho, aby jel s nimi, ani slůvka mu o účelu vyjížďky své neřekli, ale on přece dobře věděl, že nejedou nikam jinam než do Habrové — k pastorovi, úhlavnímu nepříteli jeho!

Neboť — nemůžeme to laskavým čtenářům déle tajiti — jestliže v severní Italii nastávala válka Rakušanů s Vlachy, jestliže na severu Čech shlukovala se "válka Němců s Němci": ve krajině, do které nás vypravování naše uvedlo, touže dobou ještě jiná obzvláštní válka vzplanula; to byla zase válka Čechů s Čechy. Bukovská i Habrová byly při tom jako Berlín a Vídeň, nově zřízená Bukovská fara jako osudný Holštýn.

KAPITOLA XIII.

Páter Čacký ve svém novém působišti dávno už nežil v pokoji a míru — ba možno právem říci, že tam v pokoji a míru žíti vůbec ani nepočal. Jaktěživ by se byl nenadál, že mírné jeho srdce bude schopno tak prudké zlosti proti bližnímu, jako zde do něho vzňata byla. A jak bezděky, jak nevinně do toho všeho přišel!

Hned nazejtří potom, co jej pan Hubaček svými lesy až k Habrově do včelnice pastorovy zavedl, přišel na Bukovskou faru pastorův kostelník R. a přinesl od pána svého list velmi dvorného obsahu: který prý s radostným překvapením slyšel, že velectěnýpán dům jeho svou návštěvou obmyslil — že za tuto vzácnou laskavost vzdává nejvřelejší díky, a že mu bude milou povinností, velectěnýpana souseda v domě jeho vyhledati, a obvyklým potěšením, osobně jej seznámiti; prosením aby jej měl výmluvna, jelito pro okamžitou překážku není s to, aby bez prodlení přišel.

Čacký vyzval posla, aby počkal na odpověď, uchýlil se v zámotu a dlouho stál nad psaním pastorovým, opět a opět je prolétaje. Byl jím srozuměn tak překvapen, jako tím, že jej poselný vůz k pastorovi dostati chtěl, ale jinak než do pasti. Teď má zase pastor sám s kým nic mezi kolem šest musel. Ó, za tím něco vězelo! Pastor Svoboda byl v skutku nebezpečný člověk! Ale Čacký nebyl žádný boj, aby se tak snadno lapiti dal. Chopil se péra, napsal odpověď rovněž plnou zdvořilých slov, ale chladnou jak účinný led; pravý jeho smysl byl ten, že Čacký dvojetihodného pána včera nikterak obtěžovati nechtěl, že mu ani dále nechtěl působiti žádného nepohodlí — že jediný pan poselný musí odpovídati s omylu, jako by on do domu dvojetihodného pana souseda se byl dotírati chtěl.

Když tato diplomatická listina složil, připadlo mu, že bude přece ještě lépe, aby nic písemného pastorovi do rukou nedával. Na tom se také konečně ustanovil, i zavolav posla řekl mu s odměřenou opatrností skoro do slova totéž, co byl prvé napsal.

Habrovský kostelník byl drobný mužíček, takto ale pevných zásad a smýšlení statečného, vůči katolíkům až i bojovného. Poslouchal faráře mlčky, ale přitom svá pichlavá očka do něho takořka zavrtával, a tenké rty jeho prohýbaly se zavilým úsměvem.

"Zde něco od cesty," končil farář a strčil mu do ruky nějaký stříbrňák.

"Ó prosím!" řekl občan Rys tak ostrým hlasem, že celá jeho řeč byla jako jedno syčení. "Já jsem placen od svého pána, dvojetihodného evangelického faráře Svobody v Habrové. K službám. Má úcta!"

Mezi těmi slovy položil peněžitý dárek farářův velmi odhodlaně na stůl, sestra se uklonil a sestra odešel.

Čacký se za ním hněvivě podíval.

"Nu, ale jsem dychtiv," řekl k sobě potom, "zdali se dvojetihodný pán i nyní ještě tváříti bude, jako bych mu byl učinil návštěvu, kterou mně oplatiti za svou povinnost pokládá."

Pastor na Bukovskou faru nepřišel, Čacký teprvé v příští neděli jej spatřil tváří v tvář. Zašel si totiž po prvé do residence Mininčiny, aneb, jak se všude říkalo, do lázní; nebylo tam ni kopolí ale vedle Mininá příbytku rozsáhlé místnosti hostinské a veliká taneční síň — ve svátční odpoledne se tu z bližšího i vzdálenějšího okolí pravidelně scházela společnost, mladí aby tančili, staří aby se na ně dívali a při sklenici sobě pohovořili.

Tu nebylo arci vyhnutí — katolický farář Bukovský a evangelický farář Habrovský byli sobě navzájem představení. Uklonili se na oko, neřekli ani slova, pohledli na sebe s hněvem sotva tajeným i rozešli se pak na opačné konce hostinského domu, aby se jeden s druhým více nesetkal, jeden druhého raději už ani neviděl. K večeru se spustil hustý lijavec, hospodářům velmi vítaný ale pěším hostům v lázních nepohodlný, zvláště když hodina za hodinou mížela a déšť nepřestával. Pan správce byl tak šetrný, že zavolal svůj kočár, aby pány Čackého, Hubáčka i Svobodu domů dovezti dal. Čacký se děkovat i omlouval, a když pan Hoch omluv jeho poslouchati nechtěl, chopil se klobouku, poroučel se rychle, kvapil domů, promoknul až do kosti, ale nic si z toho nedělal: jen když nemusil tu cestu konati v jednom voze s pastorem!

Na veselku Lorinky Hubáčkovic nešel, poněvadž věděl, že tam pastor jistě scházeti nebude. A tak vůbec od té doby, kdekoliv byl jeden, tomu místu se druhý v tu chvíli jak oheň vyhýbal. Kvarteta, kterým ondyno pěsněmi sliboval tak skvělou budoucnost, znamenitým tenorem mladého faráře nic neznělo.

Pánové Čacký a Svoboda ještě se nesetkali, ještě spolu nemluvili a žádného vyjednávání mezi sebou nemělí: které to tedy přišlo, že hned v první týden mezi nima vzniklo takové nepřátelství?

Přišlo to docela jednoduše. Hned v první polovici onoho týdne přinesl Katolický Hlasatel článek O slavnosti v Bukově, v němžto zase o slavnosti samé bylo jen několik slov, zde tím obšírněji jednalo se o vysoké důležitosti této nové katolické stanice. Co byl páter Čacký z šet svého představeného slyšel o účinech protestantismu a nebezpečném postavení živlu katolického na této fáře, jakož i nové náboženské pevnosti v těchto místech, bylo vše v Katolickém Hlasateli srozumělji a důrazněji vyloženo. Osadníkům Bukovským přáno šlechetí k události tak důležité pro ně i pozdní jejich potomky. Pastor Svoboda nebyl sice jmenovitě uveden, ovšem ale mluvilo se o jistých lidech, jichžto sítě a léčky v této končině zkázem jsou potrhány.

Některý den potom v Ohlasu evangelia vyšly Poznámky ku slavnosti Bukovské. V Ohlasu evangelia nemívali — jak pravili — nic proti tomu, když sem tam zase jeden jezovita došel svého pinného žlabu, ale co se těch útoků protestantismu, těch sítí a léček a podobných vynálezů týká, na ty aby sobě Katolický Hlasatel vzal patent, jsou prý to vedle jiných nebeských a pekelných nástrojů vlastně sítě a léčky k útokům dobře katolickým, k útokům totiž na kapsy, z nichžto by ještě nějaká prebenda mohla býti vydobyta. Pokud sobě osada Bukovská štěstí přáti může, to prý ještě trochu pochybno: toku že jim nová fara jistě nedodá, posud že aspoň žili v pokoji mezi sebou i se svými protestantskými sousedy, ale páter Čacký že hned v prvním svém kázání hlásal samospasitelnost církve katolické a tudíž všecky protestanty do pekla odsuzoval. Takovým ne sice příliš jemným ale za to notně pernatým způsobem šlo to v Ohlasu evangelia dále. Přespolní přátelé Čackého postarali se, aby toto číslo Ohlasu evangelia zrovna ještě za tepla měl v rukou; hněvaje se netušil, že rovněž přátelé pastora Svobody neopominuli tomuto příslušné číslo Katolického Hlasatele do do domu poslati.

Ký tedy div, že oba duchovní páni v neděli potom prvně se potkávajíce na sebe nehrubě lakavi byli?

A to byl teprvé všeho počátek. Katolický Hlasatel přinesl v nejbližším svém čísle "Odpověď na Poznámky" Ohlasu evangelia, načež Ohlas evangelia podal "Odpověď" Katolického Hlasatele. Tím časem vmíchaly se do boje i jiné časopisy: na straně katolické přispěchal ku pomoci "Pravý Boží bojovník," na straně protestantské počala prudkou palbu "Tvrz Hospodinova." A nešli na nebi luna dvakráte svou čtvrť proměnila, jistému podnikavému nakladateli, který za půl tuctu let celý tucet různých časopisův byl zasožil a — pochoval, viděl se nevyhnutelně nutným, na obranu evangelické pravdy a protestantského náboženství v Čechách zas aziti nový list, jejžto nazval "Růže od Jericha", a jehož prospekt ozdobený kalichem, palmětem a mečem a odporučující také papírnickou a hračkářskou firmu nakladatelovu, do všech českých vlastí rozesílal. Z druhé strany sestoupilo se družstvo horlivých katolíků, kteří bezuzdnému pří řádění proti své víře umínili čeliti novým spolkem, "Rajský Stánek Sladkého Srdce Spasitelova" nazvaným a hlavně k tomu směřujícím, aby vydávány byly poučné i zábavné spisy pro lid v ryzém duchu církevním. Velmi brzy v skutku vyšla první kniha toho způsobu; byl to román, ovšem román veskrze pobožný, v němžto sice také byl zamilovaný párek mladých lidí, Isidor a Theofila, však ani Isidor ani Theofila nikdy sobě neřekli: "Miluju tě," nikdy se také nepolíbili; na místě takových světských hříčností vždycky jen ona k němu a on k ní pravil: "Pomodli se za mne!" Všeho slovo "modliti" v tomto románě na každé stránce stálo průměrně sedmkrát, 'Hospodin', 'Bůh,' 'Ježíš Kristus' a p. nechalo se skoro na každé řádce, nejspíš proto, aby obsah knihy dokonale souhlasil s názvem jejím, aneb byla nadepsána: "Nevzemeť Jmena Božího nadarmo"...

Samou nestávající válku obě strany ve svých prospěch vykořistit hledíly; každá probírala sebe se jediná vlastenečkou, při tom na straně katolické pozorovali, že protestanti jsou stejného náboženství s Prusy — a časopisy protestantské nalenovaly pouštěti se do důkazů, že církev římská a její stolice od jakživa největší pohromou českého národa bývali. A to již celá rozsypte počala přecházeti do politických denníků: národ měl rozhodnouti; každá struna tvrdila, že národ stojí za ní, a proto také každá jménem národa mluvila, jménem národa vyhrožovala, jménem národa odpůrce svoje zatracovala a jménem národa také šťastně se poň na papíře porážela i potírala.

V prsou pátera Čackého ovládnul na počátku boje duch válečný, potom bolest, když na něj u veřejnosti tolik doráželi, a konečně hněv, když mu tak přespříliš křivdili. On byl přece vším tak nevinen jako novorozená ditko; pátky nezažil, a když vzplanula, měl dosti dobrého tatka, aby se ji ani nezáfastnil, leda že z dvojnásobnou horlivostí u oltáře, na kazatelně, ve škole a všude jinde úřad svůj konal. Avšak konečně, když o sobě zase četl, že si nejspíš hodlá vysloužiti jméno Ignáce Lojola Štváčský, že jeho krátkým ale výdatným působením by teď v Bukově a okolí katolík souseda protestanta ochotně na lžíci vody utopil, za to že on sám o sobě do katolických listů posílá chvalné dopisy, zařizuje s bábami zvláštní pobožnosti a na korunování díla svého chce do své osady povolati jezovitské misie: když to vše viděl černě na bílém, nemohl se déle udržeti, a jakmile mu velké rozčilení dovolovalo, napsal i uveřejnil otevřený list "Dvojetihodnému pánu, panu Em. Svobodovi, evangelickému faráři v Habrové." Připomenuv bájku o vlku a beránkovi osvědčil, co na tom pravdy, že by on byl protestantským sousedům vodu kalil, a četl panu pastorovi pořádně levíty o tom, co vše z habrové fary proti němu podniknuto od samého příchodu jeho do sdejšího kraje.

Neboť že pastor je všeho původcem, že celou tu vojnu on vždy znova rozněcuje a řídí, o tom Čacký ani na okamžik nepochyboval. A kdyby snad byl z počátku pochyboval: později se kostelník Rys veřejně pochlubil, že do těch a do těch novin on posílá dopisy. Snadno uhodnouti, kde svoje rozumy a zajisté i hotové dopisy bral!

Otevřený list Čackého nezůstal bez odpovědi, která byla sice mnohem kratší než jeho levity, ale neméně ostrá, i zněla do slova takto:

Veledůstojnému pánu, panu P. I V. Čackému, samospasitelníkovi, neomylníkovi, celibátníkovi, růženečkářovi atd. atd. v Bukové.

Jakživ jsem s nikým neměl vády — s Vámi nejméně učiním výminku. Dejte mi pokoj!

Em. Svoboda v. r.
evangelický farář v Habrové.

Jestliže už tato odpověď Čackého nehrubě mohla ukonejšiti, jak mu teprv bylo, když se dověděl, že farníci pastorovi nad ní byli zrovna u vytržení, že skládali a podpisovali adresu svému duchovnímu pastýři, ve které otevřený list Čackého nejpříkřejšími slovy odsuzovali a pastorovi svou neobmezenou důvěru, úctu a oddanost vyslovovali — když se dále dověděl, že tuto adresu netoliko vytisknouti dají, aby k ní také protestanté celých ostatních Čech přistupovati mohli, alebrž že také pastorovi v Habrově chystají velkolepou oslavu: banderie, slavnostní brány, ověnčení domů, domů, nápisy, průvod s pochodněmi, veřejnou hostinu, podání adresy, řečnění atd.

Všecky tyto zprávy měl páter Čacký od kostelníka Lišky, s nímžto jediným ze svých osadníků o celé záležitosti mluvil, aneb lépe řečeno, jen slechu jemu dopřával; neboť i před Liškou ujel, jaké city srdcem jeho smýkají, děje se, jako by se rozumný člověk takovým věcem jen vzmáti musel...

Nyní ať každý citelný čtenář porozumí, proč Bukovský farář pod lípou před zámkem po odjezdu mladého Trauniggo i správce Hocha jako na uhlí sedí. Když sobě pomyslil, že nadutý pastor ani hraběte pozdravit neptitel, několiv jej správcovi očekávali a tedy zajisté mu příchodu Ludvíkově napřed povědomost dali — když si pomyslil, že přes to přece všecko vychovance jeho sám pastora navštíviti jede a tím teprvé v nestřízené spupnosti jej utvrdí — když si dále pomyslil, že on sám svému hrabětíme přítelí o svém protestantském odporu posud ani nehlesl, nehledě aby jej osočoval, pastor však že listopisté v tuto chvíli mladému Trauniggovi na svého katolického souseda pinou hubou žalobu a jej odporu: ta poctil v útrobách svých takovou bolkost, jako by se od rána byl živil jen samým polynkem...

KAPITOLA XIV.

Na lištu se hrabě i správce dříve vrátili, než se toho nadál. Pátravé oko jeho nezbadalo ve tváři šťastného hosta ani sebe menší stopy po věcech, jichžto se domýšlel.

"Snad přece nebyli u pastora," řekl u sebe v trapných pochybnostech, ale aby se o tom i jen nepřímou otázkou přesvědčil, k tomu nemohl se za celý svět odhodlati.

Oba páni vystoupili z vozu a po nějaké chvilce hnula se společnost od zámku. Nevrátili se rovnou cestou do Bukové ale učinili zacházku skrze háje, z nichžto teprv u samé fary vystoupili. Tu se hrabě s důstojníky rozloučil, chtěje prý se ještě na faře zastaviti.

"Hezké je tu bydlení," podotknul, když se správcem a kněžem dovnitř vcházel, "ale já bych v Bukově přece raději sídlával na místě pana správce, než na místě pana faráře."

"Jen že u nás straší," řekl starý pán s žertovnou vážností.

"Ajaj!" smál se hrabě. "Zle?"

"Ještě včera," dí pan Hoch, "když jsme večer pohromadě seděli, stalo se, že některé osoby naší malé společnosti v pokoji byly dvakrát najednou. Pan farář je svědek — však viděl i sám sebe v druhém živém exemplíři před sebou."

Pan farář nespěchal příliš horlivě svědčiti, ale rovněž ani neodporoval. Ano, když včera večer na oslavení narození páně Hochových se všemi přítomnými hodně se rozveselil, v skutku se spatřil v jiném ještě exemplíři před sebou: tento druhý exemplář měl zrovna asi jeho postavu, měl zrovna takový klobouk a zrovna takové brejle, jak on nosíval, měl na sobě také skutečnou kněžskou kleriku, měl sice trochu tenší hlas ale náramně podobný způsob mluvy jako páter Čacký. A s ním stál tu druhý exemplář kostelníka Lišky, pravému Liškovi ne sice tolik podobný co do sevnějšku, ale způsoby jeho zrovna tak dobře padělající.

"Což, vážnost pane faráři," mluvil tento Liška, jehož originál nebyl ovšem přítomen, k podobě pátera Čackého, jenž se na to vlastníma očima díval — "nedostaneme žádnou hospodyni?" — "Kam hospodyni?" zvolal nový exemplář Čackého. — "Já myslím: do fary." — "Do 'mojí' fary?" zkřiknul padělaný kněz. — "K službám, do vážnostpánovy fary." — "Člověče, co by zde, na mé fáře měly ženské dělati?" — "Že by jako vařily, praly a vubec ženské práce zastávaly." — "Ženské práce?" opakoval nevrle farář. "Což pak nejsou mužští, kteří by takové práce také zastali?" — "Ó to, ponížené prosím, jsou," mluvil horlivě Liška. "Já ku příkladu umím vařit jako nic — vždyť jsem byl na vojně, menáž musil jsem za kamarády skoro vždycky obstarávat, a knedlíky jsem dělal, že byly u celého regimentu rozhlášené, i důstojníci mohli se po nich utlouci, a málo scházelo, že by si mě náš generál byl vzal za kuchaře: — a byl to kníže! Já umím všecko — a ostatně mám tady zrovna přítele, který byl ještě dál než já, někde až za Amerikou: jaké bychom nezastali to, co umějí hloupé ženské!"

A tak to šlo dále, sám skutečný farář smál se, až mu oči plakaly — což teprv ostatní, ti se listě mohli strhati! Ale potom se to Čackému ptáče v hlavě rozletělo, když si na to doma vzpomínal, a nejvíce to mu lezlo na mysl, kdo ty pohoršitelky vlastní skutečnou klerikou? Od jiného ji světa mají, pravil sobě v duchu, než od pastora Svobody. On jim při tom byl nápomocen, a nejspíš je k tomu i navedl. Tímto pomýšlením celá komedie v očích jeho nabyla naprosto jiné podoby. Rozhněvil se na paní Mínu a slečnu Žofii.

Teď při posledních slovech správcových zrovna na to myslil, kterak mu Mina slíbila, že se doma se všeho vyspovídá — když vstoupili do pokoje a pan Hoch jej nevinně upozorňoval: "Zde vše řeká něžná slečinka."

Na stole ležel zapečetěný balík s farářovou adresou. On nechtěl ho hned rozvinovati, ale když jej oba pánové pobízeli, že to také vidět chtějí, sáhl obálku. Uvnitř byla jedna z jeho vlastních klerik a jeden z jeho vlastních breji; při tom pak lístek toho obsahu: "Děkujeme pěkně za půjčení. Včerejší duchové." Čacký viděl, že už i hrabě v celou věc je zasvěcen; nezbývalo, než dáti ji sobě veřejně rozpleti.

"Kdo sem ty věci přinesl?" ptal se Vlašťovičky, který vedle čekal, bodeli ho k něčemu potřeba.

"Děvče ze dvora," znělo odpověď.

"A jak přišla klerika do dvora?"

"Jak?" divil se Vlašťovička. "Což jste pro ni večer sám neráčil poslati? Děvče zapůl přišlo s vaším slovem."

Páni se znova rozesmáli, a farář div se pěstí do čela neuhodil: jak jen mohl býti tak zaslepen, že se nedomyslil právě toho, co leželo na bílednl!

"Tato rozmarná pokušitelka," táhl se potom hrabě, "tato paní Mina je s vámi spřízněna, pane správče?"

"Ne jinak než přísní sousedskou," odtušil pan Hoch. "Paní Potocká je vdova po polském šlechtici, takto ale sdejší rodačka, dcera po nebožtíku dr. Pěchovi."

"Dr. Pěch — dr. Pěch," opakoval sobě mladý pán; "není to ten doktor, který měl utkvělou myšlenku, z Bukové učiniti místo lázenské, až prý se z toho docela na rozumu pomátl?"

Čacký pozoroval, že se tato otázka starého pána nedotkla příjemně; a jsa tomu povděčen, že rozmluva od nešťastné kleriky na jiný předmět se obrací, pravil: "Ano, pane správče, jak pak se to vlastně má s tím lázenským podnikem nebožtíka dr. Pěcha? Vám to bude nejlépe povědomo."

Musíme vyzraditi, že páter Čacký by už dávno rád byl otázku podobného obsahu správcovi předložil, ale posavádě nikdy nebyl s to, přese rty ji přenesti, aby se nezdálo, že vyzvídá minulost paní Míny, že se stará o ženské a pátrá po nich. Nyní se konečně výborná příležitost hodila — k tomu pan správce rád vypravoval a radost byla jej poslouchati.

(Pokračování.)

Rozličné příčiny.

Postup stáří starost, nemoc, zklamání a dědičné náklonnosti, vše cílí k oslabení vlasů a některoliv z příčin těch k vypadávání. Ayera Hair Vigor navrátí vybledlým, šedivým bledým neb zrzavým vlasům kaštanovou neb černou barvu, dle přání. Zjemňuje a čistí lebku, dávaje ji zdravou činnost. Odstraňuje chrupy a vyrážku. Padání vlasů se nim zamezí a zrůst nových povzbudí ve všech případech, kde kořínky nejsou zmařeny. Účinek jeho znáti na slabém, churavém vlasu, kterému po několikerém natření dá lesk mladosti. Neškodný a jistý v účinku jest nepředstižitelný co pomáda a cení se hlavně proto, že dává jemný lesk a úhlednost. Neobsahuje ani olej, ani barvu a nezamaže ani bílou látku a přec vytrvá dlouho na vlasech, které udržuje čerstvé a při síle. Na prodej ve všech lékárnách.

Starý osvědčený.

Čas vše zkusí. Perry Davise Pain-Killer užíván jest po třicet devět roků a nestratil nic ze své oblíbenosti. Měl by být vždy po ruce.